

MNOGE ŽITARICE, VOĆE I POVRĆE TE OSTALE BILJKE OPRAŠUJU ISKLJUČIVO PČELE. AKO ONE IZUMRU, ŽIVOTINJE USKORO NE BI IMALE HRANU, A NEKOLIKO GODINA POSLIJE NI ČOVJEK.

U pčelinjaku nastaju med, vosak, propolis, mlječ...

MARLJIVE RADNICE Pčele su vrlo jednostavna zajednica koja se logičnom podjelom zaduženja unutar košnice opskrbljuje hranom, rješava se nametnika i uljeza, razmnožava se i proizvodi med. Za njihovo ugibanje najčešće je krv nedostatak hrane tijekom zime

Pišu: DOC. DR. SC. IVANA TLAK GAJGER, LAHORKA LOJEN

Tijekom pčelarske sezone pčele radilice obavljaju funkciju sakupljačica. U tom razdoblju sakupljaju pelud, nektar i vodu te ih unose u košnicu da bi od njih poslike proizvele med.

Nakon što dođu do košnice s prikupljenim nektarom, predaju ga sljedećoj pčeli, i ta se predaja nastavlja sve dok nektar ne dođe do stanice sača, gdje med sazrije. Predaja od pčele do pčele je važna jer one tad u njega dodaju enzime i specifične tvari iz svojeg tijela. Bez njih med ne bi imao toliko blagotornih svojstava.

Pčele nektarom ispunjuju stanicu sača, u kojima med sazrijeva, i pokrivaju ga poklopcom od voska. Potom pčelar vadi okvire sa sačem iz košnice da bi ga mogao kupiti. Med potom stavlja u vrcaljku, koja ga postupkom svojevrsnog centrifugiranja odvaja od sača. Nakon toga se skladišti u posebne bačve i spreman je za konzumaciju.

Vrlo je važna činjenica da se cijeli postupak dobivanja meda, od pčele do konzumacije, odvija potpuno prirodno i bez ikakvih industrijskih dodataka.

Medonosne pčele žive u zajednici koju čine

matica, koja polaže jaja, trutovi, kojima je glavna zadaća oplodnja maticu, te pčele radilice, koje rade za ljudе najvažniji posao - proizvode med i druge pčelinje proizvode.

Matica je majka svim pčelama u zajednici. Ona najdulje živi, a to može biti i do nekoliko godina. Jaja polaže u stanice sača, iz kojih nakon razvoja izlaze mlade pčele.

Radilice nemaju bez razloga takvo ime. One cijeli svoj životni vijek neprestano rade. Prije nego što odu iz košnice u prirodu, radilice se brinu o čistoći i urednosti košnice. Čiste i izbacuju uginule ličinke. Kad im se razviju mliječne žlijezde, njima hrane mlađe leglo. Takoder, radilice izlučuju vosak, kojim grade sače. Čuvaju zajednicu, odnosno pčelinjak od neprijatelja. Ako pčelama nedostaje meda, nije neobično da krenu u druge košnice kasti med.

Klimatske promjene ipak nisu imale toliki utjecaj na ugibanje pčelinjih zajednica koliko se misli. Stručnjaci navode da su uzroci ugibanja nedovoljno hrane tijekom zime ili bolest varroza, koja često napada pčelinje zajednice, ali se uspješno suzbija ako se reagira na vrijeme. Prošlu zimu nisu ugibale od posljedica prevelike topline niti u većem broju nego inače.

GORAN FERBERZARI/PIXSELL

DUSKO MARUSIC/PIXSELL

NEKTAR PUTUJE OD PČELE DO PČELE

PČELA KOJA PRIKUPI VODU, PELUD ILI NEKTAR NE UNOSI IH IZRAVNO U STANICE SAČA, GDJE NASTAJE MED. ONA STANE NA ULAZU U KOŠNICU I PREDA NEKTAR NAJBЛИJOZ PČELI. PREDAJA SE NASTAVLJA SVE DOK NEKTAR NE STIGNE DO SAČA.

MED U SAČU STIŽE IZRAVNO IZ KOŠNICE

KOD PRIKUPLJANJA MEDA U SAČU PROCES JE MALO DRUČUJI. PČELARI TAD IZ OKVIRA PUNOG MEDA IZREŽU KOMADE SAČA I SPREMaju IH U ВЕЋ ПРИПРЕМИЛЕNE STAKLENKE. MODERNIJI JE НАЧИН САКУПЉАЊА ИЗ ВЕЋ FORMIRANIХ KOCKICA SAČA.

MICA GALOVIC/PIXSELL